

Informovaný souhlas pacienta s výkonem:

extrakce zubu nebo kořenu v lokální anestezii

Vážený paciente, na základě Vašeho aktuálního zdravotního stavu Vám byla navržena extrakce (vybavení, odstranění) zubu nebo jeho částí v lokální anestezii (místním znecitlivění).

Důvodem (indikací) k takovému výkonu je:

- nemožnost konzervativního ošetření zubu (kaz a jeho následky: hluboký kaz, zánět zubní dřevě, zánět kolem kořene zubu)
- zánětlivý proces v okolí zubu (sliznice či kost)
- tvorba cyst (patologických dutin v kosti s vlastní výstelkou)
- zánět v čelistní dutině dentálního původu
- zdroj fokální infekce dentálního původu – možný zdroj infekce pro celý organismus
- zvětšení lokálních lymfatických (mízních) uzlin, příčina kolem čelistního zánětu
- bolest nejasného původu
- nepříznivá poloha zubu
- stav před radioterapií v oblasti hlavy a krku
- součást ortodontické léčby
- pokročilé paradentózní změny

Alternativy výkonu: V současné době prakticky neexistuje adekvátní alternativa k tomuto výkonu. V čelisti nelze ponechat zub, který byl indikován (určen) k extrakci (vybavení, odstranění), protože představuje pro pacienta riziko celkových nebo místních komplikací.

Režim pacienta před výkonem: Pacient nemusí dodržovat žádný speciální režim. Nutná je pečlivá očista chrupu zubním kartáčkem, mezizubními kartáčky, příp. dalšími dentálními pomůckami.

Postup výkonu: Při operačním výkonu se zub nebo jeho části extrahují (vyjmou, odstraní) pomocí vhodných nástrojů (pák a kleští), případně se odstraní zánětlivě změněná tkáň, rána se event. uzavře stehy nebo drénuje.

Možné komplikace a rizika výkonu:

- ❖ Aplikace místní anestézie je spojena s celou řadou rizik a komplikací:
  - hematom neboli modřina, vznikne při poranění cévy jehlou při aplikaci. Nebezpečný je velký hematom jazyka nebo pod sliznicí na vnitřní straně dolní čelisti, který je překážkou v polykání a dýchání. Terapie spočívá v aplikaci ledových obkladů, protizánětlivých léků, popř. antibiotik a léků podporujících krevní srážení,
  - infekce, tj. zanesení bakterií z dutiny ústní do místa vpichu. Léčba je opět ledovými obklady, protizánětlivými léky, případně antibiotiky a v nezbytných případech chirurgická,
  - dlouhotrvající anemizace z vazokonstrikce cév, tj. omezení průtoku krve danou oblastí, může vyvolat nekrotické změny, které ošetřujeme lokálně a farmakologicky,
  - změna citlivosti sliznice dané oblasti po odeznění účinku anestetika je přechodného rázu a spadá do oblasti neurologie,
  - poranění svalu jehlou může vést k ztíženému otevírání úst. Následuje rehabilitace, podávání protizánětlivých léků a event. antibiotik,
  - z celkových komplikací může nastat alergická a toxická reakce. Při těchto komplikacích může dojít i k ohrožení fungování základních životních funkcí. Jejich léčba je komplexní, ve spolupráci s neurologem, alergologem, anesteziologem a spočívá v podání léků ve formě injekcí nebo tablet a v těžších případech i hospitalizací pacienta.
- ❖ Provedení operačního výkonu je spojeno s celou řadou rizik a komplikací: při extrakcích horních zubů je možné otevření čelistní nebo nosní dutiny. Vznikne spojení mezi dutinou ústní a čelistní nebo nosní, toto spojení je uzavřeno slizniční plastikou. Po výkonu je nezdědka krvavá sekrece z nosu, pacient dodržuje dietní a režimová opatření (tj. tekutá strava, zákaz smrkání),
- ❖ poškození nervů dutiny ústní a jazyka, které se projeví změněnou citlivostí dolního rtu a brady, event. dásní, zubů a sliznice dutiny ústní, předních 2/3 jazyka a změnou ve vnímání chuti. Terapie probíhá ve spolupráci s neurologem, popřípadě neurochirurgem. Ve většině případů je farmakologická a návrat do původního stavu je záležitostí dlouhodobou,
- ❖ zlomení čelisti jednak během výkonu, ale i v období po výkonu. V pooperační fázi je nejkritičtější dobou měsíc po operaci, kdy je kost vzhledem k hojení nejslabší. Prevencí zlomeniny v pooperačním období jsou režimová a dietní opatření dodržovaná pacientem. Uvedenou komplikaci ošetříme konzervativně (tj. pomocí dlah a mezičelistní fixace) nebo chirurgicky (spojením úlomků kosti kovovým materiálem),

- ❖ další možnou komplikací je krvácení po extrakci. To je ošetřeno lokálně sešitím, prostředky podporující srážení krve aplikovanými lokálně nebo celkově,
- ❖ prodloužení hojení rány po extrakci lokálním zánětem. Léčba spočívá v drenáži a ošetřování rány,
- ❖ při extrakci horního zubu moudrosti hrozí odlomení kostěného hrbolu horní čelisti, který se ponechá na původním místě nebo odstraní, v závislosti na lokálních podmínkách,
- ❖ při těsném anatomickém kontaktu extrahovaného zubu s okolními zuby je nebezpečí poškození vedlejších zubů během extrakce, které vede k jeho následnému odstranění. Dále je možno poškodit již zhotovenou výplň, protetickou práci nebo korunku vedlejšího zubu,
- ❖ zvláště při extrakci pákou je nebezpečí poranění sliznice dutiny ústní, rána se poté ošetří stehy nebo je ponechá hojení bez ošetření,
- ❖ další možnou komplikací je vznik emfyzému, tj. přítomnosti vzduchu v měkkých tkáních. Příčinou je usilovné kýchání, kašláni, smrkání atd. Postupně dochází k resorpci vzduchu a návratu do původního stavu. Nebezpečí spočívá v přesunu emfyzému do oblasti krku a omezení ventilace,
- ❖ při extrakci může být celý nebo část zubu vtlačen do čelistní dutiny. Poté je nezbytné rozšířit otvor do čelistní dutiny a tento zub nebo jeho část z čelistní dutiny vyjmout.

Režim pacienta po provedení výkonu: Po operaci je nutno dbát o důslednou hygienu dutiny ústní a klidový režim, tvář v oblasti rány je třeba chladit – přikládat sáček s ledem přes kapesník, v den výkonu je třeba vyloučit konzumaci horkých nápojů a potravin, nekouřit a nepít alkohol, nevyplachovat, od druhého dne jsou možné výplachy heřmánkem nebo šalvějí, dále i desinfekčními roztoky. Je omezen příjem stravy, která je první dny kašovitě konzistence, bolest je tlumena léky ve formě tablet, někdy jsou ordinována antibiotika. Při krvácení z rány ničím nevyplachovat, skousnout přes ránu čistý přežehlený kapesník po dobu 10 min. Doba domácího léčení je asi týden a s příp. ambulantní kontrolou.

Pacient je edukován o možném riziku pádu po ukončení výkonu – to znamená: pomalu vstávat ze stomatologického křesla a na případnou slabost, nebo točení hlavy upozornit personál.

Identifikační údaje pacienta(tky):

Příjmení:		Jméno:		Titul:		RČ:	
-----------	--	--------	--	--------	--	-----	--

Identifikační údaje zákonného zástupce, opatrovníka:

Příjmení:		Jméno:		Titul:		RČ:	
-----------	--	--------	--	--------	--	-----	--

Plánovaný výkon:

Extrakce zubu nebo kořenu v lokální anestézii
--

Vysvětlující pohovor provedl:

razítko a podpis lékaře

Prohlašuji, že mi byl náležitě objasněn důvod, předpokládaný prospěch, způsob provedení, následky i možná rizika a komplikace plánovaného výkonu. Dále mi byly vysvětleny možné alternativy včetně jejich komplikací a zdravotní důsledky vyplývající z nepodstoupení plánovaného výkonu. Měl(a) jsem možnost zeptat se lékaře na všechno, co mě ve vztahu k plánovanému výkonu zajímá a obdržel(a) jsem vysvětlení, kterému jsem porozuměl(a). S provedením výše uvedeného výkonu souhlasím. Dále prohlašuji, že jsem pravdivě informoval(a) ošetřujícího lékaře o dosavadním vývoji svého zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech, o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků, včetně užívání návykových látek, a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb a nezatajil(a) jsem žádné okolnosti svého zdravotního stavu, které jsou překážkou v provedení výkonu či mohou být v jakékoli souvislosti se vznikem komplikací. Bylo mi podáno vysvětlení, že v případě výskytu neočekávaných komplikací vyžadujících neodkladné provedení dalších výkonů nutných k záchraně mého života nebo zdraví, budou tyto výkony provedeny.

V Ostravě, dne .....

.....

podpis pacienta, zákonného zástupce, opatrovníka